

**СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ**

**ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 19-20 травня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

європейських країн та світу, фінансова система України досі знаходиться в нестабільному становищі та потребує вдосконалення.

Нестійкість функціонування сучасної організаційно-правової фінансової системи пояснюється подіями, які відбулися за останнє десятиріччя в економіці України. А саме:

- зростаюча глобалізація господарських процесів;
- політизація фінансової сфери;
- дефіцитність державних бюджетів та зростання заборгованості країни в цілому;
- поширення практики фінансових пірамід та зростання обсягів фіктивного капіталу.

Отже, організаційно-правова структура фінансової системи є сукупністю фінансових органів та інституцій, що характеризують систему управління фінансами. Дана система вимагає реформування, оскільки сьогодні відбувається постійне збільшення впливу фінансової сфери на економіку держави. В свою чергу збільшення значення ефективності дієвого функціонування фінансової системи потребують розроблення відповідної програми її розвитку, вжиття заходів, здатних вирішити внутрішні протиріччя даної системи і захистити країну від зовнішньоекономічної стихії.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Фінансова система України: взаємодія систем управління / Т.І. Єфименко, І.О. Лютий, С.С. Гасанов та ін. – К.: ДННУ «Академія фінансового управління», 2015. – с.244.
2. Адаменко В.Г. Фінансова система України в умовах глобалізаційних процесів // Фінанси України. – 2009. - №1 – с.17.
3. Теорія фінансів: навч.посібник / П.І. Юхименко, В.М. Федосов та ін. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – с.89.
4. Шовкун В.В. Про питання вдосконалення фінансової системи України / В.В. Шовкун, Л.П. Пилипенко // Фінанси України. – 2013. - №6 – с.24.

ВЗАЄМОДІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ТА FRONTEX, ЯК ЗАПОРУКА ВПРОВАДЖЕННЯ ЄДИНОЇ СИСТЕМИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Ільченко О.В.

*к.ю.н., ст. викладач кафедри СМП юридичного факультету
Сумського державного університету*

Національна безпека України у контексті загальноєвропейської безпеки ґрунтується на тому, що розвиток і зміцнення Європейського Союзу поглиблює загальноєвропейську безпеку в усіх її аспектах, що реформування правоохоронної системи спрямоване на досягнення загальносистемної мети – колективної безпеки. Проблеми правоохоронної діяльності виступають об'єктом детального розгляду політиків і науковців, державних і громадських організацій, які роблять свій внесок у загальну справу розбудови України як правової, демократичної, соціальної держави. Стратегія і тактика боротьби з організованою злочинністю в Україні є органічною частиною широкого суспільно-політичного, цілеспрямованого плану, зорієнтованого на стимулювання демократичної

активності кожного окремого громадянина, зміну суспільних умов, за яких виникає або поширюється злочинність [1, с. 120, 121].

В Україні на сучасному етапі реформуються всі сторони життєдіяльності суспільства та держави. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває вивчення та запозичення позитивного досвіду у сфері організаційної побудови і функціонування систем охорони режиму державного кордону зарубіжних країн, а також визначення шляхів використання такого досвіду для реформування та розвитку системи охорони режиму державного кордону України з урахуванням національних особливостей нашої держави. Особливого значення це набуває у світлі зовнішньополітичних орієнтирів України і, передусім, прагнення приєднатися до Європейського Союзу [2, с. 27].

Окремі питання, пов'язані з міжнародним досвідом охорони режиму державного кордону, висвітлені в дослідженнях багатьох учених, серед яких О. Вонсович, А. Губанов, Л. Зайцев, І. Бондаренко, Ю. Битяк, Ю. Ведерников, С. Гончарук, Г. Забарний, С. Ківалов, Т. Цимбалістий, В. Шкарупа та інші.

З метою вивчення європейського досвіду та визначення шляхів його використання для формування національної системи охорони державного кордону європейського типу вважаємо за необхідне провести аналіз щодо формування єдиної державної політики у сфері прикордонної безпеки країнами ЄС.

Як зазначає В. К. Плешко, щороку у країнах Західної Європи припиняється більше ніж 250 терактів. Щороку збільшується кількість осіб, яких затримують спецслужби цих країн за причетність до терористичної діяльності. За даними Європейського моніторингового центру розповсюдженню наркотиків та наркозалежності, щороку зростає кількість наркотиків, що потрапляють до країн ЄС, та кількість осіб, які їх споживають. Причому географія країн-постачальниць охоплює майже всі континенти. Саме тому дуже актуальними питаннями для європейської спільноти є протидія терористичним проявам, транскордонній організованій злочинності, торгівлі людьми та наркотрафіку на кордонах. Тому, починаючи з 50-х років минулого сторіччя, одним зі стратегічних пріоритетів для країн Європейського Союзу є запровадження ефективних механізмів державного управління національною безпекою у прикордонній сфері. Зазначені механізми спрямовуються на створення ефективної системи державного управління з метою протидії сучасним транскордонним викликам та загрозам [3, с. 102].

Механізми державного управління у прикордонній сфері запроваджуються як національними урядами країн ЄС, так і у форматі реалізації єдиної політики Європейського Союзу у сфері прикордонної безпеки. Питання набуття європейського досвіду управління прикордонною безпекою є актуальним для України, враховуючи стратегічний курс держави на європейську інтеграцію [3, с. 103].

Стратегічним напрямом розвитку національної системи охорони державного кордону України є створення моделі інтегрованого управління державним кордоном, яка базується на взаємодії між суб'єктами, що здійснюють правопорядок на кордоні, взявши за основу загальноєвропейський досвід у сфері прикордонної безпеки.

Як зазначає В. К. Плешко, сучасна стратегія інтегрованого прикордонного менеджменту є ключовим пріоритетом реалізації єдиної державної політики країнами ЄС у сфері прикордонної безпеки. Важливою складовою процесу запровадження стратегії інтегрованого прикордонного менеджменту стало прийняття Постанови Ради Європи від 26 жовтня 2004 року № 2007/2004. Зазначеним документом було передбачено створення Європейської Агенції з питань управління оперативним

співробітництвом на зовнішніх кордонах держав-членів Європейського Союзу (FRONTEX).

У межах наданих повноважень Європейська Агенція (FRONTEX):

- забезпечує координацію та взаємодії прикордонних та міграційних структур ЄС у сфері охорони та контролю за зовнішніми кордонами;
- запроваджує єдину систему аналізу ризиків та загроз протиправної діяльності на кордонах;
- надає практичну допомогу країнам ЄС у підготовці персоналу, призначеного для виконання завдань у сфері безпеки кордонів;
- запроваджує сучасні високотехнологічні засоби та розробки з метою дистанційного контролю за кордонами;
- надає допомогу у вирішенні кризових ситуацій на зовнішніх кордонах Євросоюзу;
- організує міжнародне співробітництво, у тому числі з країнами, що не входять до Європейського Союзу;
- сприяє поверненню іммігрантів із третіх країн [3, с. 104].

Шенгенським кодексом про кордони:

- запроваджено спільну політику ЄС щодо контролю за перетинанням кордонів;
- введено єдині процедури щодо здійснення контрольних формальностей на кордонах ЄС;
- створено наднаціональні прикордонні структури для здійснення прикордонного контролю на зовнішніх кордонах та запровадження інтегрованого прикордонного менеджменту;
- розроблено міждержавні механізми протидії незаконній міграції, торгівлі людьми та іншій протиправній діяльності на кордонах ЄС;
- створено умови для безперешкодного економічного, культурного розвитку та торгівлі між країнами;
- запроваджено єдині стандарти у сфері технологічних інновацій контролю за кордоном;
- визначено, що управління та координацію оперативною співпрацею в питаннях прикордонного контролю між країнами-членами ЄС забезпечує Європейської Агенції з питань управління оперативним співробітництвом на зовнішніх кордонах держав-членів Європейського Союзу (FRONTEX) [4].

Провівши аналіз державної політики Європейського Союзу у сфері прикордонної безпеки, можемо стверджувати, що питання формування та реалізації єдиної державної політики країнами ЄС у сфері прикордонної безпеки на даний час є одним із пріоритетних напрямів діяльності. Відповідні заходи щодо забезпечення прикордонної безпеки здійснюються як на державному, так і на міжнародному рівні. Так, у квітні 2016 року, для посилення безпеки на кордоні, розпочинається спеціальна прикордонна операція «Кордон-2016». До проведення заходів також буде залучено Європейське агентство з питань управління оперативною співпрацею на зовнішніх кордонах держав-членів Європейського Союзу «FRONTEX», Місію Європейського Союзу «EUBAM» та прикордонні відомства суміжних держав.

Необхідно зазначити, що країнами ЄС сформовано досить ефективну систему координації та взаємодії, яка ефективно функціонує завдяки єдиній координаційній установі – Європейської Агенції з питань управління оперативним співробітництвом на зовнішніх кордонах держав-членів Європейського Союзу (FRONTEX).

Запропоновано створити модель інтегрованого управління державним кордоном, яка базується на взаємодії між правоохоронними органами, що здійснюють правопорядок на державному кордоні та співробітництві з Європейською Агенцією з питань управління оперативним співробітництвом на зовнішніх кордонах держав-членів Європейського Союзу (FRONTEX), взявши за основу загальноєвропейський досвід у сфері прикордонної безпеки.

Така модель полягає у створенні інтегрованої міжвідомчої автоматизованої системи обміну інформацією стосовно осіб які скоїли кримінальні та адміністративні правопорушення на території України. Основою вищезазначеної інтегрованої міжвідомчої автоматизованої системи є обліки Департаменту інформаційно-аналітичного забезпечення Міністерства внутрішніх справ України, які мають бути інтегровані з Єдиним реєстром досудових розслідувань та міжвідомчою автоматизованою системою обміну інформацією з питань контролю осіб, транспортних засобів та вантажів, які перетинають державний кордон «Аркан», здійсненні координації Державною прикордонною службою України (Прикордонною поліцією), взаємодії між правоохоронними органами, що забезпечують правопорядок на державному кордоні та оперативного співробітництва з Європейською Агенцією з питань управління оперативним співробітництвом на зовнішніх кордонах держав-членів Європейського Союзу (FRONTEX) щодо оперативного обміну інформацією, проведення сумісних оперативних заходів, перейняття досвіду роботи агенції щодо забезпечення правопорядку.

Отже, подальше вдосконалення діяльності Державної прикордонної служби України в рамках асоціації Україна – ЄС, а також підвищення ефективності конструктивної взаємодії з такою структурою Європейського Союзу, як FRONTEX позитивно сприятиме інтеграції України до системи загальноєвропейської безпеки.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Серватюк Л. В. Державна прикордонна служба України як гарант внутрішньої безпеки України / Л. В. Серватюк // Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції «Проблеми теорії та практики реалізації правоохоронних функцій в охороні державного кордону» (22–23 листопада 2007 р.). – Хмельницький : Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2007. – Ст. 120–122.

2. Сліпченко М. Зарубіжний досвід охорони режиму державного кордону органами внутрішніх справ і можливості його використання в Україні / М. Сліпченко // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 3. – Ст. 27–30.

3. Плешко В. К. Особливості формування та реалізації єдиної державної політики у сфері прикордонної безпеки країнами європейського союзу / В. К. Плешко // Інвестиції: практика та досвід. – 2012. – № 3. – Ст. 102–105.

4. Шенгенський кодекс про кордони (Schengen Borders Code) від 15 березня 2006 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://eulaw.edu.ru/documents/legislation/schengen/schengen_code.htm.